

Graffiti.

New York meets the Dam

Amsterdam 2015

Joker USA CTK - Special Edition

Thomas Termaat aka Joker | Amsterdam, 1985 |

Joker USA CTK ■ Special Edition

Amsterdam 2015

Eén van de meest toonaangevende Amsterdamse graffiti-schrijvers van de mid jaren '80 wiens werk is opgenomen in de tentoonstelling 'Graffiti. New York meets the Dam', is Joker (Thomas Termaat, 1968). Als lid van de legendarische graffiti-crews USA en CTK voorzag hij de stad in die periode van tot dan toe ongekende graffitiwerken in Newyorks-Amsterdamse stijl, waarbij zijn werk zich onderscheidde door het maken van poppetjes, de zogenaamde 'graffiti-characters'. Hij introduceerde de 'Frunch' en was een van de eerste schrijvers die pieces maakte die meer in relatie stonden tot abstracte kunst en reclame. Deze speciale 'Joker editie' is tot stand gekomen in samenwerking met Thomas, anno 2015 directeur van reclamebureau De Franse Kamer, en telt 8 extra pagina's met werk en het exclusieve verhaal van Joker USA CTK.

Tom door Joker | Amsterdam, 1984 |

Joke | Amsterdam, 1985 |

Frunch door Joker | Amsterdam, 1986 |

Joke | Amsterdam, 1986 |

Aerotic Chillout door Jaz en Shoe, Jonge Helden door United Street Artists en Bandi | Amsterdam, 1985 |

Joke | Amsterdam, 1986 | Formaat: 21,3 x 27 cm, *collectie: Niels Shoe Meulman*

Joker en de mislukte tentoonstelling bij Yaki Kornblit

Interview door
Aileen Middel -
Mick La Rock

2015

‘We gaan verhuizen’, vertelt Thomas. ‘Dit is de laatste rondleiding die ik geef’, zegt hij lachend. In november opent het nieuwe kantoor van DFK aan de Vijzelgracht. Het oude kantoor hangt vol met kunstwerken van onder andere Shoe en Delta, zijn oude maten van de United Street Artists, de bekendste en beste crew die Amsterdam midden jaren tachtig rijk was. Naast Joker, Shoe en Delta waren ook Jaz, Jezis en Bandi leden van deze crew. Alle vijf hadden ze hun eigen stijl en visie op graffiti maar ze deelden één eigenschap: stuk voor stuk waren het getalenteerde en gedreven schrijvers. Joker zijn stijl kenmerkte zich door de vooruitstrevende pieces. Letters die er anders uit zagen dan de gekopieerde Newyorkse stijl die meeste schrijvers op dat moment hanteerden. Daarnaast experimenteerde hij met het spuiten van dierenkoppen, een voor die tijd bepaald niet standaard thema binnen de graffiti.

Joker wordt gezien als één van de meest invloedrijke schrijvers. Zelf denkt hij daar genuanceerder over. Graffiti was voor hem slechts een beginfase, iets waar hij jarenlang eigenlijk niet eens aan herinnerd wilde worden. Thomas wil het dan ook helemaal niet hebben over zichzelf. Liever vertelt hij een bijzondere USA-crew anekdote die past bij ‘Graffiti. New York meets The Dam’, zoals het verhaal van de mislukte tentoonstelling bij Galerie Yaki Kornblit: ‘In het begin hadden ik niet door dat er een link was tussen die galerie en de pieces die we in de stad zagen: zoals bijvoorbeeld een Seen in het Vondelpark. Yaki haalde die graffitikunstenaars naar Amsterdam. We gingen naar hun openingen. Yaki vond ons leuk en heel erg schattig. Wij maakte ook graffiti, kregen publiciteit en op een gegeven moment zag Yaki ook in ons commerciële waarde. Hij stelde ons een eigen expositie voor en wij

Sees door Joker | Amsterdam, 1986 |

Seps door Joker | Amsterdam, 1986 |

Seeps door Joker | Amsterdam, 1986 |

Seps door Joker | Amsterdam, 1986 |

vonden het een fantastisch idee. Het was een logische stap: eerst de Amerikanen en nu wij. We voelden ons vereerd dat we in de voetsporen van de Amerikanen traden. Dus wij gingen aan de slag, individueel van elkaar, kochten doek en gingen dingen maken.

Twee weken voor de opening, de uitnodigingen waren nog net niet de deur uit (zo slim was Yaki wel), kwamen wij in de galerie om ons werk aan Yaki te presenteren. We waren ontzettend trots op wat we gemaakt hadden. Wij dachten allemaal dat we kunstenaar waren. Yaki daarentegen was in shock!

Eigenlijk was het helemaal geen graffiti dat we lieten zien. Op één van ons na, had niemand zich aan de opdracht gehouden. Totaal andere dingen waren het. Delta kwam met abstract werk en aan het werk dat Shoe nog van mij heeft (*zie blz. 37*),

zie je dat het iets heel anders was dan wat we normaliter deden. Yaki kon dat niet verkopen en logisch: het was een graffiti-galerie, niet een plek voor kunstenaars in de dop die eerstejaarsniveau werk tonen. Yaki blies de expositie af en we hebben ook nooit meer een tweede kans gekregen... ik begrijp het niet, toen niet en nu nog niet.

Yaki: 'De USAcrew was een hele leuke groep jongens. Ze waren de beste audience die ik had. Ik kon ze een tentoonstelling niet weigeren. Ik zei: 'Doe maar wat, maak maar wat, ieder 1-2 doeken'. Ze waren zo jong, zo enthousiast. Maar het was de eerste keer dat ze iets probeerden op doek. Het was geen succes: ze waren nog niet klaar voor een tentoonstelling. Ik moest ze teleurstellen, maar was dat zelf ook. Ik vind het geweldig om te horen dat zij nu allemaal groot zijn in dat wat zij doen.'

Gemeentewagen
Joker & Jaz.

3D Design poster door Joker en Shoe | Amsterdam, 1987 |

Van links naar rechts Thomas Termaat, Niels Meulman en Valesca Meist.

Foto Frans Schellekens

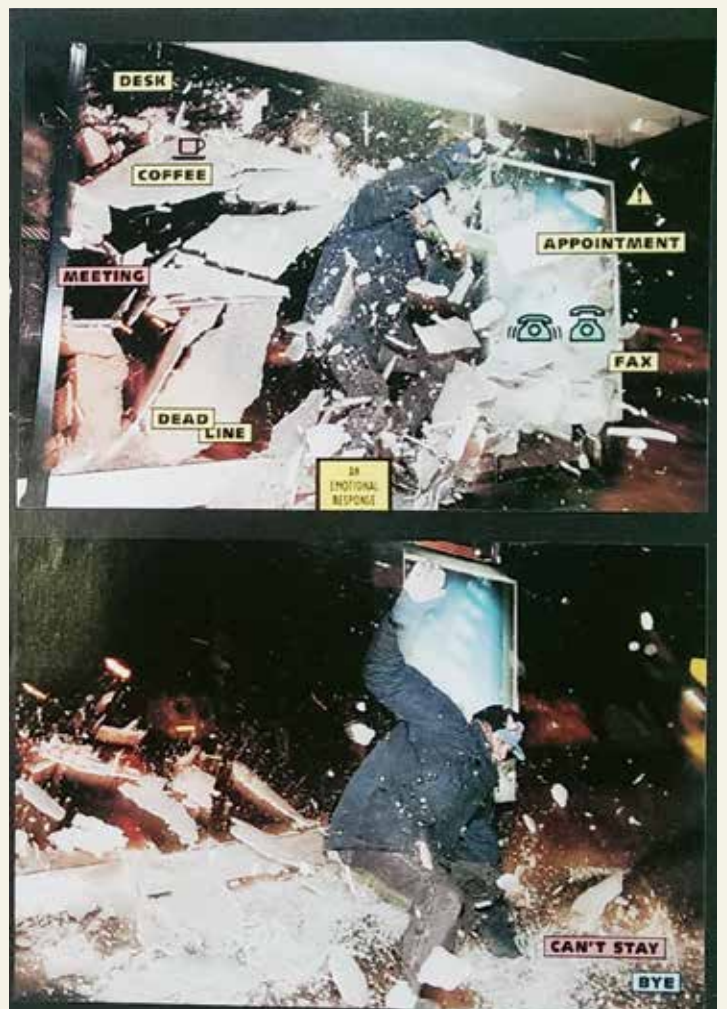
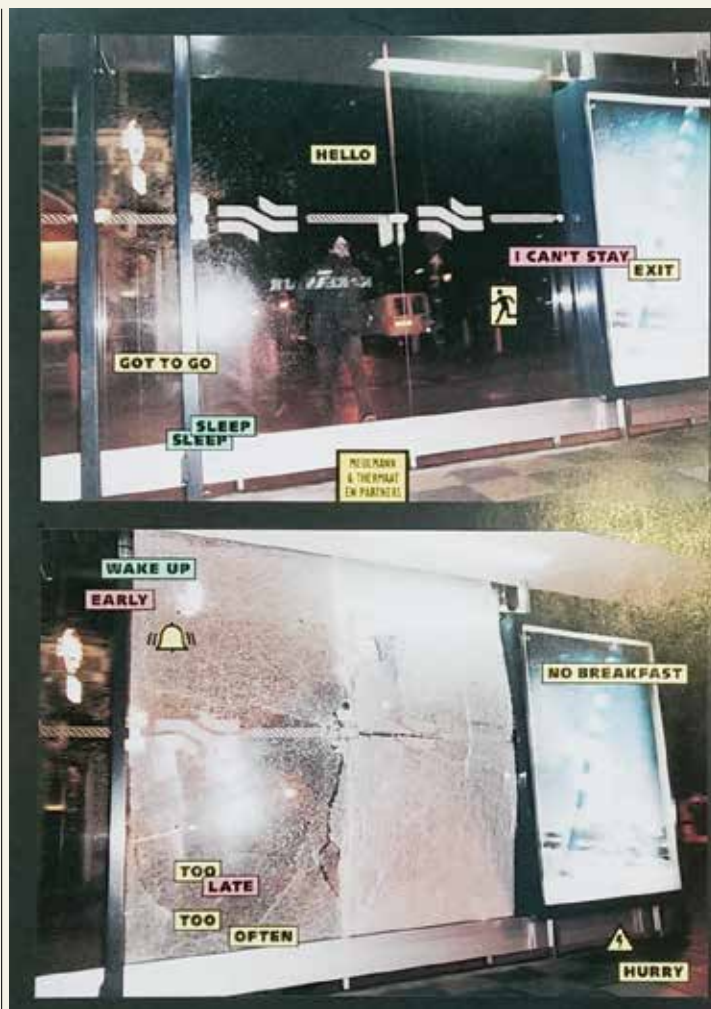

Interview 3D Design in Volkskrant | Amsterdam, 1987 |

Joker - 3D Design

Thomas: “Toen we een jaar of 18 waren begonnen Niels Shoe Meulman en ik samen een bedrijfje: ‘3D Design’. We noemden onszelf ‘commerciële kunstenaars’. We wisten dat we niet verder kwamen met alleen doekjes of muren spuiten. We maakten jasjes en decors. We experimenteerden met spuitpistolen, compressors, airbrush etc. en begonnen reclamedingen te maken. We huurden een kantoor op het Rusland en Valesca (Vampirella) versterkte ons team. Graffiti-opdrachten bouwden we om naar iets wat commerciële was, maar

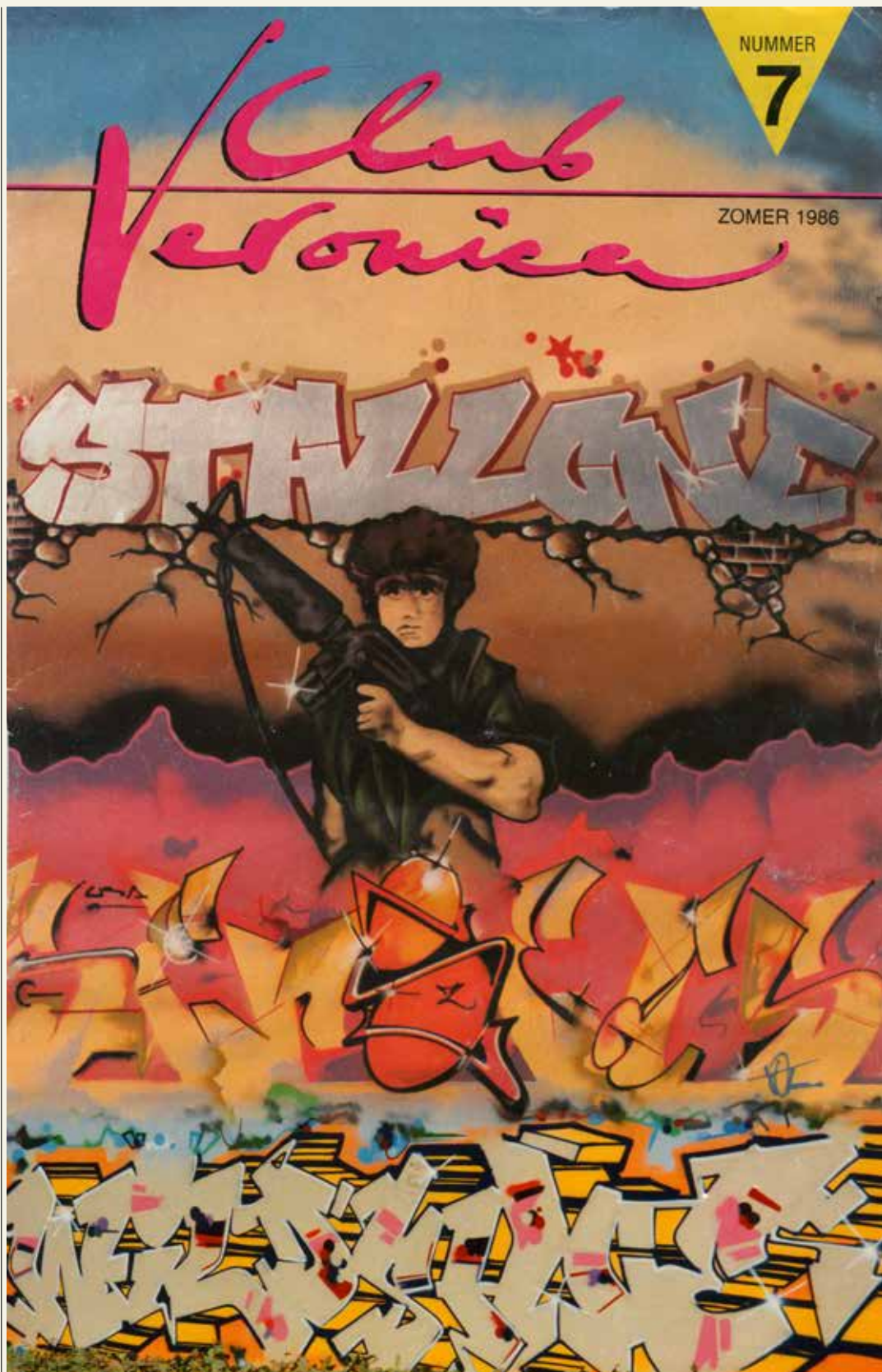
geen graffiti. Ik kan me voorstellen dat de mensen verrast waren met wat ze van ons kregen. We wilden weg uit de graffitihoek en probeerden op die manier een portfolio op te bouwen om andere dingen te kunnen doen. We hadden veel opdrachten, maar op je 18e een bedrijf runnen is lastig. De droom die we hadden kwam niet overeen met de praktijk waar we in terecht kwamen. Als graffiti-jongen ben je natuurlijk helemaal de man, maar als je zegt: “Ik ga jouw wagenpark van reclame voorzien” dan weten ze niet of dat wel zo’n goed idee is.

Hype Magazine | Jumper: Vincent van de Velde | Amsterdam, begin jaren '90 | Foto: Leendert Mulder

Joker: 'Jaren later, toen we allebei hard werkte heb ik samen met Shoe nog een keer iets gemaakt. Het bleek dat als je maar hard genoeg rende, je dwars door een tramhokje kon springen. We vonden dat een mooie tegenstelling, overdag werken, 's avonds door tramhokjes springen. Dwars door ons oude canvas. Op een regenachtige avond hebben we bovenstaande fotoserie gemaakt. Het gaf een flinke knal en prachtig beeld, vandalisme als kunst.'

Cover Club Veronica magazine - Stallone Sepsers Wildshoe door Joker en Shoe | Amsterdam, 1986 |

Thomas: "Veel succesvolle reclamemakers en kunstenaars hebben een link met graffiti. Zijn er zelf mee bezig geweest. Als je actief bent, zoekende bent naar, dan kom je toch uit op graffiti. Je gaat het doen of bestuderen. Graffitimensen zijn ondernemender."

Die worden later succesvoller. Als jij het lef hebt om 's nachts de straat op te gaan en een muur te spuiten, dan heb je straks ook het lef om opdrachtgevers of een nieuwe baan te gaan zoeken, of om een tentoonstelling te maken."